

První pozorování křivky bělokřídlé (*Loxia leucoptera*) na Svitavsku

The first observation of Two-barred Crossbill (Loxia leucoptera) in the Svitavy District

Jan RICHTR¹ & Jakub VRÁNA²

¹ Dimitrova 25, Svitavy; email: Richtr.J@seznam.cz

² Riegrova 15, 568 02, Svitavy; email: kuba.vrana@email.cz

Křivka bělokřídlá (*Loxia leucoptera*) je druh s holarktickým typem rozšíření. V rámci starého světa se vyskytuje především v sibiřské tajze, z níž se její areál táhne až do Norska, Finska a Švédska (HUDEC & ŠŤASTNÝ 2011). Její evropská populace činí cca 1 000–10 000 párů, v celém Rusku potom hnízdí zhruba 10 000–100 000 párů (HAGEMMEIJER & BLAIR 1997). Ve střední Evropě byly v některých (invazních) letech zaznamenány i větší počty těchto ptáků, jinak se však objevuje jen zřídka. V České republice je zjišťována nepravidelně od první poloviny 19. století. Většina jedinců byla přitom zastížena na podzim, především během října (HUDEC & ŠŤASTNÝ 2011). V tomto příspěvku popisujeme první pozorování křivky bělokřídlé na Svitavsku.

Dne 24. 1. 2010 byl prvním autorem článku objeven samec křivky bělokřídlé v tzv. Vodárenském lese, což je menší lesní porost ležící na jihozápadním okraji Svitav (Pardubický kraj, koordináty 49°45'N 16°27'E, kvadrát 6264; nadmořská výška cca 435 m n.m.). Jedná se o z velké části podmáčené území s výrazným zastoupením smrku ztepilého (*Picea abies*), borovice lesní (*Pinus sylvestris*), olše lepkavé (*Alnus glutinosa*), břízy bělokoré (*Betula pendula*) a několika druhů vrb (*Salix* spp.). Pták sbíral potravu na modřínu opadavém (*Larix decidua*), přičemž se nijak výrazně nezajímal o své okolí. Šlo o ne zcela vybarveného samce, na němž však byly bílé pruhy v křídlech jasně patrné (obr. 1). Druhý den již nebyl jedinec na lokalitě potvrzen (J. Mach *in litt.*). Nález byl schválen Faunistickou komisí České společnosti ornitologické a je veden pod evidenčním číslem FK 08/2010. Dále byl publikován v rubrice Ornitologická pozorování v časopise Panurus 20 (VRÁNA & MACH 2011).

Dle známých údajů (JETMAR 2000, VRÁNA 2008, J. Mach *in litt.*) nebyla křivka bělokřídlá na Svitavsku dosud zaznamenána a jedná se tak o nový druh pro tuto oblast. V rámci České republiky pak jde o první potvrzené zjištění od roku 1989, kdy byla zastížena dne 21. 9. u Práchně v okrese Česká Lípa (HUDEC & ŠŤASTNÝ 2011).

SOUHRN

Dne 24. 1. 2010 byl J. Richtrem na okraji Svitav pozorován samec křivky bělokřídlé (*Loxia leucoptera*). Pták byl zjištěn v tzv. Vodárenském lese, což je menší smíšený lesík s výrazným zastoupením smrku ztepilého (*Picea abies*) a borovice lesní (*Pinus sylvestris*). Sledovaný jedinec se krmil na jednom modřínu opadavém (*Larix decidua*). Jedná se o první zjištění tohoto druhu v okrese Svitavy a též o první pozorování v České republice od roku 1989.

Obr. 1: Samec křivky bělokřídlé (*Loxia leucoptera*), Svitavy, 24. 1. 2010. Foto: J. Richtr.

Fig. 1: A male Two-barred Crossbill (*Loxia leucoptera*), Svitavy, 24 January 2010. Photo by J. Richtr.

SUMMARY

*This article describes an observation of a male Two-barred Crossbill (*Loxia leucoptera*). The bird was found on 24 November 2010 at the south-west edge of the town of Svitavy (Pardubický region, coordinates 49°45'N 16°27'E, Grid No. 6264, altitude 435 m.a.s.l.) in a small wet mixed forest dominated by Norwegian Spruce (*Picea abies*) and Pine (*Pinus sylvestris*). The bird was foraging on a European Larch (*Larix decidua*). It is the first observation of the species in the Svitavy District. This species had not been observed in the Czech Republic since 1989.*

LITERATURA

- HUDEC K. & ŠŤASTNÝ K. (eds) 2011: *Fauna ČR. Ptáci 3/II*. Academia, Praha.
- HAGEMEIJER E. J. M. & BLAIR M. J. (eds) 1997: *The EBCC Atlas of European Breeding Birds: Their Distribution and Abundance*. T & A D Poyser, London.
- JETMAR F. 2000: Výskyt a změny početnosti ptáků na soustavě rybníků u Opatova. *Sylvia* 36/2: 127–153.
- VRÁNA J. 2008: *Avifauna svitavského Dolního a Horního rybníka v letech 2004–2007*. Práce SOČ, nepublikováno.
- VRÁNA J. & MACH J. 2011: Ornitologická pozorování. *Panurus* 20: 193–220.